

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Факултет: Факултет по славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

СЛ	И	Ф	0	5	0	1	2	5
----	---	---	---	---	---	---	---	---

Български език и литература и история

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	3	4
---	---	---	---

Методика на обучението по български език

Преподавател: доц. д-р Деспина Миролюбова Василева

Асистент: гл. ас. д-р Евелина Миланова, гл.ас.д-р Евелина Миланова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	60 ч.
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспитиране)	
Обща аудиторна заетост		60 ч.
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/ <u>Презентация</u>	
	Научно есе	.
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	.

Обща извънаудиторна заетост		90 ч.
ОБЩА ЗАЕТОСТ		120 ч.
Кредити аудиторна заетост		4
Кредити извънаудиторна заетост		
ОБЩО ЕКСТ		3

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	10%
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	20%
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	
9.		
10.		
11.		
12.	Изпит	70%

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът по методика на обучението по български език е част от цикъла лекции за придобиване на педагогическа правоспособност за учител по български език и литература. Поставя се акцент върху подготовката на студентите по различни проблеми, свързани с обучението по български език в средното училище – развитие на обучението по български език през различни периоди; теоретични проблеми на методиката на обучението по български език; приложни аспекти на методиката на обучението по български език; основни проблеми, свързани с преподавателската дейност; съвременни проблеми на обучението по български език. По време на обучението студентите придобиват знания за същността на езиковото обучение и езиково образование; за функцията и приложимостта на образователните технологии в обучението по български език; за съвременни и класически форми на преподаване/учене.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Предварителни изисквания:
Няма

Очаквани резултати:
Обучаваните в курса студенти овладяват първоначални знания за: особеностите на обучението по български език; целите и съдържанието на обучението по български език; формите на активно и интерактивно учене; формите на взаимодействие между учителя и ученика. Студентите придобиват умения за: подготовка, планиране и провеждане на урок по български език в прогимназиалната и гимназиалната образователна степен; оценка на постиженията на учениците.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Същност, задачи и цели на подготовката по методика на обучението по български език и на обучението по български език	2 ч.
2.	Методи на изследване, използвани в методиката на обучението по български език	2 ч.
3.	Етапи в развитието на обучението по български език	2 ч.
4.	Дидактически принципи в обучението. Методически принципи на ОБЕ. Системноезиков принцип и комуникативнофункционален принцип	2 ч.
5.	Комуникативната компетентност на учениците – същност, видове, функции	2 ч.
6.	Комуникативна ориентация на обучение по български език	2 ч.
7.	Цели в обучението по български език	2 ч.
8.	Урокът по български език в съвременния образователен контекст. Видове уроци.	2 ч.
9.	Методи, похвати, форми и средства в урока по български език.	2 ч.
10.	Форми на взаимодействие между учител и ученици – лекция, беседа, самостоятелна работа, презентация, екипна работа.	2 ч.
11.	Традиционни и интерактивни методи в обучението по български език	2 ч.
12.	Типове задачи в обучението по български език	2 ч.

13.	Учебна документация. Държавни образователни стандарти	2 ч.
14.	Учебни програми по български език в прогимназиалния и гимназиалния етап.	2 ч.
15.	Педагогически средства в обучението по български език. Учебници и учебни помагала. Структура и функции на учебниците и учебните помагала.	2 ч.
16.	Специфика на обучението по български език в прогимназиален етап	2 ч.
17.	Специфика на обучението по български език в първи и втори гимназиален етап	2 ч.
18.	Вариантност на методическите решения в обучението по български език в прогимназиален етап	2 ч.
19.	Вариантност на методическите решения в обучението по български език в първи и втори гимназиален етап	4 ч.
20.	Методически анализ на урока по български език.	2 ч.
21.	Видове оценяване в обучението по български език.	2 ч.
22.	Тестът като оценяващ и обучаващ инструмент в обучението по български език	2 ч.
23.	Работа с текст в обучението по български език. Дискурсен и лингвистичен анализ на текст. Програми за развиване на уменията за четене и писане.	2 ч.
24.	Видове учебни речеви жанрове.	2 ч.
25.	Дейности в обучението по български език – видове. Дейности на учителя. Дейности на учениците. Непреднамерени речеви дейности. Дейности по изучаване на лингвистични понятия и закономерности	2 ч.
26.	Портфолио на учителя по български език	2 ч.
27.	Портфолио на ученика – структура и функции	2 ч.
28.	Междупредметни връзки в обучението по български език. Изграждане на интердисциплинарен урок.	4 ч.

Конспект за изпит

№	Въпрос:
1.	Същност, задачи и цели на подготовката по методика на обучението по български език и на обучението по български език
2.	Методи на изследване, използвани в методиката на обучението по български език
3.	Етапи в развитието на обучението по български език

4.	Дидактически принципи в обучението. Методически принципи на ОБЕ. Системноезиков принцип и комуникативнофункционален принцип
5.	Комуникативната компетентност на учениците – същност, видове, функции
6.	Комуникативна ориентация на обучение по български език
7.	Цели в обучението по български език
8.	Урокът по български език в съвременния образователен контекст. Видове уроци. Методи, похвати, форми и средства в урока по български език.
9.	Форми на взаимодействие между учител и ученици – лекция, беседа, самостоятелна работа, презентация, екипна работа.
10.	Традиционни и интерактивни методи в обучението по български език
11.	Типове задачи в обучението по български език
12.	Учебна документация. Държавни образователни стандарти, учебно съдържание, учебни програми, примерно годишно тематично разпределение.
13.	Педагогически средства в обучението по български език. Учебници и учебни помагала. Структура и функции на учебниците и учебните помагала.
14.	Вариантност на методическите решения в обучението по български език
15.	Методически анализ на урока по български език.
16.	Видове оценяване в обучението по български език.
17.	Тестът като оценяващ и обучаващ инструмент в обучението по български език
18.	Работа с текст в обучението по български език. Дискурсен и лингвистичен анализ на текст. Програми за развиване на уменията за четене и писане.
19.	Видове учебни речеви жанрове.
20.	Дейности в обучението по български език – видове. Дейности на учителя. Дейности на учениците. Непреднамерени речеви дейности. Дейности по изучаване на лингвистични понятия и закономерности
21.	Портфолио на учителя и на ученика
22.	Междупредметни връзки в обучението по български език. Изграждане на интердисциплинарен урок.

Библиография

Основна:

Ангелова, Т. *Методика на обучението по български език. Съвременни проблеми.* С., СЕМА РИ, 2005.

- Ангелова, Т.** *Оценяването в обучението по български език.* Просвета АД 2012
- Ангелова, Т.** *Четенето и читателската култура.* С. 2011 Просвета АД
- Василева, Д.** *Развиване на когнитивни и метакогнитивни умения за четене в обучението по български език.* София: Авлига, ISBN: 978-619-7245-24, 2021.
- Василева, Д.** *Политики и практики на гражданското образование в обучението по български език.* София: Софи-Р, ISBN: 978-954-638-173-6, 2012.
- Димчев, К.** *Обучението по български език като система.* С., Сиела, 1998.
- Димчев, К.** *Основи на методиката на обучението по български език.* С., Университетско издателство „СУ „Св. Климент Охридски“, 2010.
- Добрева, Е., Ив. Савова** *Текстолингвистика.* III. 2000
- Добрева, Е. Ив. Савова** *Ученическите писмени текстове.* С. Кръгзор, 2003
- Кръстанова, В.** *Социолингвистичната компетентност на учениците в обучението по български език (5. – 12. клас).* С., Булвест 2000, 2003.
- Обща европейска езикова рамка.** Учене, преподаване, оценяване. МОН, РЕЛАКСА, Варна, 2006.
- Падешка, М.** *Урокът в контекста на комуникативно ориентираното обучение по български език. Комуникативната компетентност в съвременния научен дискурс. Сборник в чест на 70-годишнината на проф. К. Димчев.* С., Булвест 2000, 2005.
- Падешка, М.** *Овластяване на стратегии за общуване чрез обучението по български език. Езикът и литературата. Методически парадигми и образователни политики.* С., Фондация „Млада България“, 2005.
- Петров, А.** *Дискурсният анализ в обучението по български език (5. – 8. клас).* С., Булвест 2000, 2000.
- Петров, А.** *Овластяване на дискурсни техники чрез обучението по български език.* С., Булвест 2000, 2002 г.
- Петров, А.** *За същността на понятията в методиката на обучението по български език. Български език и литература, №2, 2004 г.*
- Петров, А.** *Комуникативната компетентност - фактор за професионалната реализация на учителя по български език. Български език и литература, №2, 2005 г.*
- Петров, А.** *Дискурсът на методическите изследвания. Български език и литература, №5, 2006 г.*
- Петров, А.** *Ключовата компетентност „Общуване на роден език“ и обучението по български език. Български език и литература, бр. 2, 2009 г.*

Петров, А. *Проблеми на комуникативно ориентираното обучение по български език.* С., Булвест 2000, 2012 г.

Петров, А. Урокът по български език в съвременния образователен контекст. *Български език и литература.* бр. 3, 2018 г.

Допълнителна:

Андреев, М. *Процесът на обучението. Дидактика.* С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.

Георгиева, М. *Обучението по български език в условията на билингвизъм.* Шумен, Шуменски университет ”Епископ Константин Преславски”, 2004.

Държавни образователни стандарти за учебно съдържание по български език. - www.minedu.government.bg

Учебни програми по български език. - www.minedu.government.bg

Христозова, Г. *Учебната задача по български език.* Бургас, ИК „Т. Калоянов”, 2003.

Bachman L., A. Palmer. *Language Testing in Practice.* Oxford University Press, 1986.

Van Dijk. T. A. *Discourse as Interaction in Society.* - In: *Discourse as Social Interaction.* Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction. Volume 2, SAGE, 1997.

Littlewood, W. *Communicative Language Teaching. An introduction.* Cambridge University Press, 1981.

Richardson, V. *Constructivist Pedagogy.* Teachers College Record. Vol. 105, № 9, XII, 2003.

Savignon, S. *Communicative Curriculum Design for the 21st Century.* English Teaching Forum, Washington, USA, Vol. 40, № 1, 2002.

Дата: 13.06.2025 г.

Съставил:

(доц. д-р Деспина Василева)

Учебната програма е приета с протокол № 7 на ФС на ФСлФ от 8.07.2025 г.